LAISVĖ—LIBERTY
Vienintelis lietuvių kalboje dienraštis Rytinėse Valstijose
Metams prenumerata:
Jungtinėse Valstijose $8.00
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) .. 9.00
Kanadoje 9.00
Kitur užsienyje 10.00
Pavienio egzempl. kaina 5 centai

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in Eastern States
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
Telephone VIrginia 9-1827—1828
PRICE 5c A COPY

No. 107 **** Richmond Hill 19, N. Y., Ketvirtad., Birželio (June) 2, 1955 **** Metai 44-tieji, Dienraščio 36-tieji.

KRISLAI

Taikos troškimo ženkle.
Fordo triksai.
Blofas apie lėktuvus.
Darbiečių suklupimas.
Nelaukime stebūklų.
Kam jiems jie reikalingi?
Rašo A. Bimba

Visur buvo dar kartą prisiminti ir pagerbti žuvusieji Amerikos karuose. Papuošėme jų kapus, pagyrėme juos, didvyriais juos pavadinome.

Taip būdavo ir kasmet. Bet svarbu tas, kad šiemet Memorial Day praėjo aiškiame taikos troškimo ženkle. Net pikčiausieji žmonių priešai šiemet neišdrįso kalbėti už naują karą.

—:—

Per šventes visi pusėtinai pavargome. Nežinau nei vieno, kuris sakytų, kad per tas tris dienas jis gerai pailsėjo. Labai daugelis amerikiečių iš to "good time" nė gyvais nebesugrįžo. Tokia, mat, mūsų moderniškojo gyvenimo mada...

O dabar, draugai, kiek pasilsėję, vėl labai rimtai pagalvokime apie Laisvės dešimties tūkstančių dolerių fondo vajų. Dar labai didelis darbas tebestovi prieš visus laisviečius.

—:—

Gerai, kad Fordo kompanijos bosai neprigavo automobilistų unijos vadovybės. Gerai, kad unija jų triksą suprato ir atmetė.

Fordo kompanija unijistams pasiūlė: mes prispausdinsime šėrų, jūs jų pasipirkite, ir tada jums nebereikės nė sapnuoti apie aukštesnes algas!

Unija laikosi gerai ir ruošiasi kovai. Tiktai greitas ir geras pasiruošimas vėl, kaip ir anais metais, paklubdys Fordo kompaniją ant kelių.

Mūsų šalies militaristai yra labai gudrūs politikieriai. Jiems prireikėjo daugiau pinigų, tai jie pradėjo Ameriką gąsdinti Sovietų lėktuvais. Sovietai jų turi daugiau ir geresnių. Kongresas išsigando ir tuojau tų pinigų jiems davė.

—:—

Britanijos darbiečiai šiuose rinkimuose smarkiai suklupo. Vieaip ta jų nesekmė dabar interprituojama (aiškinama). Iš taip toli sunku uždėti pirštą ant tikrojo pulso.

Tik vienas dalykas aiškus: Edenas puikiai mokėjo išnaudoti taikos sentimentą. Jis net, prieš pat rinkimus, pakritikavo prez. Eisenhowerį už norėjimą tiktai trijų dienų Keturių Didžiųjų konferencijos.

Torių partijos obalsis buvo: "Edenas darbuojasi už taiką!"

Tuo tarpu darbiečių vyriausias ir kvailiausias obalsis buvo: "Jūs galite pasitikėti Mr. Attlee."

—:—

Nusivils tie, kurie tikisi bei laukia stebūklų iš Keturių Didžiųjų konferencijos. Eisenhowerio, Edeno, Bulganino ir Faure susitikimas tokių stebūklų neduos.

Tos konferencijos didžioji svarba, man atrodo, bus tame, kad pirmu kartu bėgiu paskutinių kelerių metų didžiųjų jėgų galvos vėl susės aplinkui vieną stalą ir vėl tarsis. Tas prisidės prie šaltojo karo beprotystės sumažinimo.

Savo piktąją kakarinę plačiai atidarė ir VLIKo raketieriai. Jie reikalauja, kad joks lietuvis pabėgėlis negrįžtų tėvynėn pas savuosius.

Kodėl jiems taip svarbu, kad tūkstančiai tų žmonių kankintųsi ir žūtų išsiblaškę po visus pasaulio kampus?

Atspėti visiškai lengva: pabėgėliai reikalingi jų biznio palaikymui. Tegu tik daugumą pabėgėlių susipranta ir tėvynės meilę ir savo ateitį pastato pirmon vieton, tegu tik jie atsisako būti melžiamais klajokliais, Krupavičių, Žalkauskų, Kaminskų ir Bielinių raketas, kaip bematant, turės užsidaryti.

Tai aišku, kaip diena.

Keturi lakūnai Hawaii salyne

Honolulu. — Keturi jaunikiai lakūnai, kuriuos kinai išlaisvino ir leido vykti namo, jau atskrido čia. Juos atskraidino specialiu karinės aviacijos orlaiviu. Hong-Konge, kur amerikiečiai juos pasitiko, jiems nebuvo leista kalbėti laikraštininkams. Čia juos klausinės karinės žvalgybos agentai.

Nurodoma, kad bent vienas jų Kinijoje pasirašė po prisipažinimu, kad jis skrido virš Mandžiurijos. Amerikos valdžia teigia, kad jie buvo pašauti virš Šiaurinės Korėjos ir neteisėtai nuvežti Kinijon.

Amerikos aviacija savo kaštais į Hawaii atskraidino tų lakūnų gimines, kad juos sutikti.

Kefauveris pakeitė nuomonę: gal teks ir kandidatuoti...

Washingtonas. — Kefauveris, kuris kelios dienos atgal griežtai pareiškė, kad nekandidatuos 1956-tais metais į prezidentus, apsigalvojo ir pakeitė pareiškimą. Jis dabar sako, kad dar peranksti daryti nutarimus. Jis, mat, neturis patraukimo kandidatuoti, bet gali būti, kad jis turės pasiimti tas pareigas, jeigu to jo bus prašyta, jeigu to reikalaus šalies gerbūvis, jeigu demokratų partija to pageidaus, ir tt.

Kefauveris skaitomas antruoju galimu demokratų kandidatu į prezidentus, kuris neslepia fakto, kad jis rengiasi kandidatuoti.

Teis senelių dorą kaip policininkų žudytojus

Ocala, Fla. — 73 metų amžiaus Edward Samuel Lindley ir jo žmona Bertha, 70 metų amžiaus, traukiami teisman už dviejų policininkų nušovimą. Abu seneliai medžiokliniais šautuvais apšaudė policiją, kuri bandė prisiartinti prie jų namo, kad pravesti tyrinėjimą.

Aukščiausias teismas nusprendė lėtinti rasinės segregacijos pabaigimą Pietuose

Pagal generalinio prokuroro Brownellio pasiūlymą, galia perduodama vietiniams

Washingtonas. — Aukščiausiasis teismas vienbalsiai nutarė perduoti mokyklų desegregacijos reikalą distriktų teismams. Tas reiškia, kad pietinių valstijų distriktiniai teismai patys spręs, kada rasinė segregacija bus baigta. Daugumoje pietinių valstijų mokyklos iki šios dienos lieka segreguotos, — negrai lanko vienas mokyklas, baltieji kitas. Vietiniai teismai dabar galės segregaciją pratęsti ilgam laikui, gal metams ir metams, sako spauda.

Kaip yra žinoma, aukščiausiasis teismas 1954 meų 17-tą dieną išnešė sprendimą, kad rasinė segregacija mokyklose laužo konstituciją, yra nelegališka. Nuo to laiko segregacija buvo baigta eilėje vietovių Šiaurėje, kur jos dar buvo, ir eilėje valstijų Pietų pakraštyje, kaip tai Kansase, Marylande ir pačioje sostinėje, Washingtone, bet "Giliuose Pietuose," Georgijoje, Alabamoje, Carolinose, Floridoje, ir kt. segregacija lieka.

Dabartinis aukščiausiojo teismo sprendimas neduoda jokios datos, kuomet segregacija turi būti baigta.

Rasistiniai nusiteikę pietinių valstijų pareigūnai išreiškė savo pasitenkinimą aukščiausiojo teismo sprendimu. Georgijos gubernatoriaus padėjėjas Ernest Vandiver pasakė, kad "Aukščiausiasis Teismas išnešė protingą sprendimą." Aukštas North Carolinos pareigūnas pasakė, kad aukščiausiasis teismas nutarė, "maždaug ko mes reikalavome."

Buvęs Georgijos gubernatorius Herman Talmadge, kraštutinis rasistas, užtikrino, kad "segregacija pas mus niekad nebus panaikinta."

Aukščiausiojo teismo sprendimas, kurį perskaitė vyriausias teisėjas Warren, sako, kad žemesnieji teismai turi užtikrinti, jog segregacija mokyklose bus baigta "tinkamu laiku." Kadangi laikas neaprubežiuotas, rasistiniai nusiteikę teisėjai galės dalyką vilkinti, kiek tik norės, sako stebėtojai.

Teismo nutarimas iššaukė didelį nepasitenkinimą negruose, nors kai kurie konservatyviai nusiteikę NAACP vadai bandė aiškinti, kad tai šioks toks laimėjimas.

Aukščiausias teismas svarstys KP apeliaciją

Nagrinės McCarrano akto konstitucinį legališkumą

Washingtonas. — Aukščiausiasis teismas patenkino komunistų partijos apeliaciją ir sutiko nagrinėti McCarrano akto konstitucini legališkumą. Pagal tą aktą apeliacijos teismas įsakė komunistų partijai registruotis kaip "svetima agentūra." Partija atsisako tai daryti ir apeliuoja.

Aukščiausiasis teismas klausimą nagrinės ateinantį rudenį.

Tuo tarpu generalinis prokuroras ištraukė savo reikalavimą, kad komitetas, kuris padėjo anti-fašistiniams tremtiniams, vpatingai ispanams - lojalistams, registruotųsi kaip "komunistų frontas." Generalinis prokuroras sako, kad tas nereikalinga, nes organizacija jau neegzistuoja.

Taip vadinama Subversyvio Veikimo Kontrolės Taryba tuo tarpu išnešė panašų sprendimą apie Tarptautini Darbininkų Ordiną (IWO), nes ta fraternalę organizacija uždarė New Yorko valstija. Ta pati taryba nusprendė, kad Lincolno batalijono veteranai ir Jeffersono mokykla registruotųsi kaip komunistų frontai.

Viena.—AFL vadas Geo. Meany sako, kad labai galimas dalykas, jog angliakasiai ir geležinkeliečiai prisidės prie suvienyto CIO-AFL. Angliakasių ir geležinkeliečių atstovai dalyvavo, kartu su CIO ir AFL atstovais, pasauliniame dešiniųjų unijų suvažiavime.

Taipei. — Čiangas labai nepatenkintas, kad Liaudies Kinija išlaisvino keturius amerikiečius lakūnus. Jis sako, kad tas "užmigdys Ameriką, padarys ją neatsparia komunistams."

Nehru ragino Amer. tiesioginiai vesti derybas su Liaudies Kinija

New Delhi. — Indijos premjeras Nehru pareiškė, kad keturių amerikiečių išlaisvinimas Kinijoje yra tiktai pirmas žingsnis, kad kinai darys daugiau tokių žingsnių. Bet Amerika, sakė jis, iš savo pusės irgi turi daryti žingsnius, kurie rodytų, kad ji nori santykių normalėjimo. Amerika turėtų užvesti tiesiogines derybas su Liaudies Kinija, sakė Nehru, nes tai yra vienintelis būdas išspręsti ginčus tarp šių dviejų šalių.

Kalbėdamas apie savo kelionę Tarybų Sąjungon, Nehru sakė, kad jis važiuoja ne specialiai stebėti tą ar kitą, bet "susidaryti bendrą įspūdį."

Eisenhoweris pradeda mėgti prezidentavimą

Washingtonas. — Praeitą savaitę senatorius Kefauveris iškėlė mintį, kad prezidentas Eisenhoweris taip nemėgsta eiti savo pareigas, taip bando iš jų išsisukinėti atostogaujant, pavedant kitiems užduotis, kad jį visai reikėtų atliuosuoti nuo tos kankynės.

Šį antradienį, spaudos konferencijoje, Eisenhoweris atsiliepė. Jis jau pradeda prie prezidentinių pareigų priprasti. Jis ne tik gali jas eiti be didelio skausmo, bet net mėgsta jas, "išskyrus politinę dalį." Kodėl jis ima tokias ilgas atostogas, jis nesakė. Laikraštininkai buvo pakankamai mandagūs ir jo to neklausė.

Madridas. — Franco Ispanijos valdžia skelbia, kad Amerika nutarė duoti jai karinį laivą, minų valytoją. Tas laivas trečiadienio popietį Brooklyno karinėje prieplaukoje turėjo būti perduotas Ispanijos ambasadoriui Amerikoje ir ispaniškai kalbančiai įgulai, kuri jį nuplukdins Ispanijon.

Šis laivas Ispanijos fašistams duotas kaip dovana, be jokio atlyginimo.

Daktaras-psichiatras areštuotas už vogimą

Piermont, N. Y. — Čia tapo suimtas daktaras Price Adams Kirkpatrick, gydytojas - psichiatras, kuris veikė kaip New Yorko miesto teismo psichiatras - patarėjas. Jis tapo suimtas už vagišiavimą.

Pasirodė, kad šis daktaras jau senokai pradėjo vagišiauti senienų - antikų krautuvėse ir galerijose. Jo raštinėje rasti seni šautuvai, laivų modeliai, skulptūros.

Daktaras Kirkpatrick prisipažino vogęs. Jis sako, kad turėjo nesuvaldomą norą tuos dalykus įsigyti, bet jie jam buvo perbrangūs.

Žaidė su bomba ir užsimušė

Rangoonas, Burma.—Septyni jauni vienuolyno mokiniai žaidė mortario bomba, nežinodami, kas tai per dalykas. Kai bomba jų rankose sprogo, visi septyni buvo užmušti. Šeši toliau stovėję vaikinai susižeidė.

Windsor, Ont. — Kanados unijos, TLCC ir CCL, kurios prilygsta Amerikos CIO ir AFL, nutarė susivienyti, panašiai, kaip susivienys CIO ir AFL.

Sovietų vadai lankėsi Slovėnijoje, Kroatijoje

Derybos tarp jugoslavų ir Sovietų jau arti pabaigos

Belgradas.—Chruščiovas, Bulganinas ir Mikojanas lankėsi Slovenijos sostinėje Liublianoje ir Kroatijos (Chorvatijos) sostinėje Zagrebe. Abi šios respublikos, kartu su Serbija, Juodkalnija ir autonomine Makedonijos sritimi, sudaro federatyvę Jugoslavijos respubliką.

Abiejose sostinėse tarybinius vadus sutiko didžiulės žmonių minios. Su svečiais radosi Jugoslavijos vicepremjerai Kardelij ir Rankovičas.

Tito liko Brioni saloje. Su juom liko Gromyko, kad apdirbti susitarimo tekstą. Ketvirtadienį tarybiniai vadai ir Tito turėjo atvykti į Belgradą, kur bus laikomos paskutinės pasitarimo sesijos. Manoma, kad bendras komunikatas bus išleistas ketvirtadienio vakarą arba penktadienio rytą. Po to įvyks atsisveikinimo banketai ir tarybiniai vadai išvyks namo.

Vaikų skiepijimas atidėtas iki rudens Newarke, kitur

Newark, N. J. — Newarko miestas nutarė atidėti vaiku skiepijimą prieš polio Salko skiepais iki rudens. Tas padaryta todėl, kad skiepijimas vis užsivelka, o čia artinasi polio sezonas. Newarko pareigūnai jaučia, kad geriau laukti rudens, po polio sezono, negu skiepyti prieš pat sezoną, kuomet vaikai nuo paties skiepijimo gali apsikrėsti.

Mat, buvo iškelta, kad skiepai gali paakstinti ligą pas tuos, kuriuose ji jau radosi vystymosi formoje.

Apart Newarko, skiepijimas atidėtas eilėje kitų New Jersey vietovių, kaip tai Hackensacke, Ridgefield Parke, Bogotoje, Sommerville. Iš viso reikalas liečia 20,000 vaikučių.

Paskutiniai pranešimai

Londonas.— Geležinkeliečių streikas tęsiasi. Karalienė įgalino valdžią paskelbti nepaprastą stovį, kad palengvinti valdžiai streiką laužyti.

Detroitas. — Masinis mitingas įvyko prie Fordo fabriko vartų. Dalyvavo dešimtys tūkstančių darbininkų. Kalbėjo UAW - CIO prezidentas Reutheris ir pažangiečių vadovaujamo 600-to lokalo pirmininkas Stellato. Darbininkai pasisakė už streiką. Jeigu streikas kils, jame dalyvaus 142,000 Fordo darbininkų. Iš jų 48,000 priklauso prie 600-to lokalo .

Saigonas. — Kovos atsinaujino Pietiniame Vietname, šiuo kartu tarp Diemo kariuomenės ir Hoa - Hao sektos. Tos sektos kariniai daliniai laiko didelius plotus prie Mekongo upės. Panašiai kaip Binh Xuyen sektą, tai Hoa-Hao remia francūzai.

Hanoi. — 50,000 vietnamiečių dalyvavo masiniame Ho Chi-minho 65-to gimtadienio šventime.

Jakarta, Indonezija. — Čia įvyko Malajos nacionalių partijų ir jaunimo organizaciju suvažiavimas, kuriame buvo nutarta sudaryti vieninga frontą už Malajos nepriklausomybę nuo britų. Suvažiavimas negalėjo įvykti pačioje Malajoje, nes britai tam nebūtų dave leidimo. Delegatai pasiekė Indoneziją nelegaliai.

Bostonas.— New Bedfordo Wamsuttos audykloje darbininkai susitarė su kompanija ir grįžta prie darbo. Ten dirba 1,300 darbininku. Naujosios Anglijos audyklose dar lieka 13,000 streikierių.

Ar Airijos nacionalistai užims vietas parlamente?

Belfastas. — Du Airijos nacionalistai buvo išrinkti į Britanijos parlamentą Šiaurinėje Airijoje (Ulsteryje), kuri priklauso prie Britanijos. Tie du nacionalistai, betgi, sėdi kalėjime už anti-britišką kovą. Konservatoriai sako, kad jie neprileis šių dviejų "kriminalistų" patekimo į parlamentą.

KLAIDOS PATAISYMAS

Vakardienos laidoje buvo pasakyta, kad per Memorial Day savaitgalį auto nelaimėse užsimušė 259 žmonės, o turėjo būti 359.

ORAS NEW YORKE
Giedra, šilčiau.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisve, Inc.
Established April 5, 1911
Every day except Sundays, Mondays and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.

President JOHN GRYBAS; Secr-Treasurer, WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year $8.00	Canada and Brazil, per year $9.00
United States, per 6 months .. $4.50	Canada and Brazil, 6 months $5.00
Queens Co. ..... $9.00 per year	Foreign countries, per year $10.00
Queens Co. ..... $5.00 per six mos.	Foreign countries, 6 months $5.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y. under the Act of March 3, 1879

STEVENSONAS KANDIDATUOS

KOMERCINĖ SPAUDA ir politikieriai jau pradėjo spekuliuoti, kas bus kandidatais prezidento vietai sekamais rinkimais, 1956 metais?

Republikonai politikieriai prisimygę reikalauja, kad prezidentas Eisenhoweris būtinai tuojau paskelbtų, ką jis darys: apsiims kandidatuoti dar vienam terminui ar ne? Daug republikonų reikalauja, kad Eisenhoweris apsiimtų kandidatuoti, nes, jie sako, jei jis neapsiims, tai joks kitas republikonų kandidatas negalės rinkimus laimėti. O tai reikš, kad juos laimės demokratų partija.

Bet Eisenhoweris delsia, dar vis nieko aiškaus nepasako. Jis, matyt, žiūri, kas bus, kaip dalykai vystysis. Jis, aišku, bijosi apsiimti, nes jei apsiimtų ir nebūtų išrinktas,—didelė sarmata!

Kaip žinoma, einant Junytinių Valstijų konstitucijos pataisymu, šalies prezidentas tegali būti išrinktas tik dviem terminam.

Republikonas, prezidento Eisenhowerio oponentas, William F. Knowland, pats ryžtasi kandidatuoti prezidento vietai. Bet vargu ar Knowland savo pasieks. Jį, mat, žmonės skaito Čiang Kai-šeko žmogumi, Formozos "senatoriumi" dėl to, kad jis nuolat triūbija už Čiang Kai-šeką ir už karą prieš Kinijos Liaudies Respubliką.

Ligi šiol vis nieko tuo klausimu nesakė demokratų šulas, Adlai E. Stevenson, buvęs 1952 metais demokratų partijos kandidatas prezidento vietai.

Adlai E. Stevensonas dažnai išstodavo su švelnia kritika prieš Eisenhowerį, pakalbėdavo ir vėl nutildavo; nedrįso pasakyti viešai, ką jis mano daryti 1956 metais.

Bet šiomis dienomis Adlai E. Stevensonas pareiškė, kad jis sutiks būti kandidatu prezidento vietai sekamais metais. Girdi, republikonai neturį sugabumų šalį valdyti, neturį sugabumų vairuoti šalies vairą painiuose tarptautiniuose reikaluose, todėl jis apsiimsiąs ir šalį išgelbėsiąs.

Taigi, atrodo, kad Stevensonas nuo dabar ir bus ruošiamas kandidatūrai, nes kito sugabesnio ir žymesnio veikėjo demokratai neturi.

Stevenson skaitosi liberalu, tačiau jis yra labai "atsargus liberalas." Jis skaitosi demokratų partijos vadovu, bet jo vadovybė nėra užtenkamai griežta, kad demokratų partiją pastatyti griežtoje republikonams opozicijoje.

Demokratų partijos vadovai Kongrese, užuot pasisakę viešai ir griežtai už civilines Amerikos žmonėms teises, už jų gynimą, už negrų teises pietinėse valstijose, pataikauja pietinių valstijų kongresmanams ir senatoriams, aiškiems diksikratams, rasistams. Ir Stevensonas nieko dėl to viešai nesako.

Norint demokratų partiją padaryti gyva ir patrauklia plačiosioms žmonių masėms, reikėtų pradėti kovą prieš rasistus pačiame Kongrese, nepaisant to, ką jie darys 1956 metais.

Žinoma, būtų gera, jei Amerikos organizuoti darbininkai, unijistai sudarytų savo partiją, liaudies partiją, ir 1956 metais išstotų rinkimuose su savo kandidatais. Deja, to padaryti kol kas negalima, nes ADF ir CIO vadovai atsisako sudaryti nepriklausomą darbininkų-farmerių politinę partiją.

VETERANAI NESIREGISTRUOS

AMERIKOJE VEIKIA buvusios Abrahomo Lincolno brigados veteranų organizacija.

Kas ją sudaro?

Ją sudaro tie amerikiečiai, kurie buvo Ispanijoje ir padėjo Ispanijos respublikos vyriausybei kariauti prieš fašistus — Mussolinį, Hitlerį ir Franko.

Daugelis tų veteranų, grįžę iš Ispanijos, įstojo į Amerikos kariuomenę ir didvyriškai kariavo antrajame pasauliniame kare. Daugelį mūsų kariuomenės vadovybė apdovanojo aukštais medaliais už narsumą.

Pradėjus siautėti šaltajam karui, makartistai, puldami komunistus, įvairius pažangius darbininkų veikėjus bei darbininkiškas organizacijas, puolė ir šitų veteranų organizaciją" ir, einant Mr. Brownellio įsakymu, nutarė reikalauti, kad ši organizacija registruotųsi, kaip subversyvė organizacija.

Registravimasis reiškia organizacijos uždarymą.

Na, ir šiomis dienomis Milton Wolf, minėtos veteranų organizacijos komandierius, vadovas, pareiškė, kad veteranai atsisakys registruotis.

Mr. Wolf pareiškė, kad šitie veteranai buvo apskelbti subversyviais pasiremiant melagių-šnipų "liudijimais" —tokių, kai John Lautner, Louis Budenz ir kt. Veteranų organizacija nėra jokia subversyvė organizacija, sako komandierius Wolf, todėl ji nemato reikalo registruotis.

Ką dabar darys valdžia, liekasi palaukti ir pamatyti.

Prof. Juozas Balčikonis — įžymus kalbininkas ir pedagogas

Prof. Juozas Balčikonis —įžymus tarybinis lietuvių kalbininkas ir pedagogas, kuriam š. m. kovo 25 d. sueįo 70 metų amžiaus. Po didžiųjų lietuvių kalbininkų — J. Jablonskio ir K. Būgos paskutiniųjų dešimtmečių lietuvių kalbotyros srityje jis savo veikla užima vieną iš ryškiųjų vietų.

Kilęs iš mažažemių valstiečių šeimos ir vaikystę praleidęs kaime, J. Balčikonis karštai pamilo savo gimtąją kalbą. Tą meilę gimtajai lietuvių kalbai ypač dar sustiprino pažangi rusų lingvistinė mokykla, kurios auklėtinis yra Balčikonis. 1911 m. baigęs Peterburgo universiteto istorijos - filologijos skyrių, Balčikonis atsidėjo lietuvių kalbos tyrimui ir jos dėstymui.

Pedagoginį darbą J. Balčikonis pradėjo dirbti mokytojų kursuose, kur dėstė lietuvių kalbą. 1915 metais jis evakuavosi į Voronežą, kur iki pat karo pabaigos dėstė lotynų ir lietuvių kalbas lietuvių gimnazijoje. 1918 m., grįžęs į Lietuvą, buvo paskirtas Panevėžio gimnazijos direktorium, o nuo 1919 m.—Panevėžio mokytojų seminarijos direktorium. 1924 m. buvo išrinktas Kauno universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto docentu. 1930 m. pabaigoje jam tenka organizuoti lietuvių kalbos žodyno redagavimo darbą, kuris po K. Būgos mirties buvo visiškai sustojęs. Žodyno redagavimui J. Balčikonis paskyrė daugelį savo gyvenimo metų, neatitrūkdamas nuo jo ir šiuo metu.

Po Didžiojo Tėvynės karo J. Balčikonis skiriamas Vilniaus Valstybinio universiteto lietuvių kalbos katedros profesoriumi ir jos vedėju. Kartu jam pavedamos Lietuvos TSR Mokslų akademijos Lietuvių kalbos instituto atsakingos pareigos. 1946 m. išrenkamas LTSR Mokslų akademijos tikruoju nariu.

Perėmęs žodyno palikimą ir tęsdamas Būgos tradicijas, Balčikonis ypatingą dėmesį paskyrė žodyno medžiagos rinkimui iš gyvosios liaudies kalbos. Jeigu šiuo metu Lietuvių kalbos ir literatūros institutas turi kartoteką, yra išleidęs Dabartinės lietuvių kalbos žodyną ir įteikęs spaudai jau III didžiojo lietuvių kalbos žodyno tomą, tai žymus nuopelnas čia priklauso J. Balčikoniui.

Kitas reikšmingas J. Balčikonio darbo baras yra lietuvių kalbos istorijai ir praktikai reikšmingų raštų redagavimas. Jo suredaguoti penki J. Jablonskio raštų tomai. J. Balčikonis su didele meile rūpinasi kalbiniu palikimu šio įžymiojo lietuvių literatūrinės kalbos normuotojo, su kuriuo jis ilgą laiką artimai dirbo. Dabartiniu metu Balčikonis suredagavo 1653 metų D. Kleino pirmosios lietuvių kalbos gramatikos vertimą iš lotynų kalbos, tokiu būdu atlikdamas tarybinės santvarkos metais tą reikšmingą lietuvių kalbos istorijai darbą, kurio ketino kadaise imtis K. Būga. Šiuo metu, TSRS Mokslų akademijos Kalbotyros instituto pavestas, jis redaguoja praktinį lietuvių kalbos vadovėlį.

Labai svarbi J. Balčikonio veiklos sritis yra vertimai. Iš jo vertimų aiškiai matyti ne tik tobulas vertėjo lietuvių kalbos mokėjimas, bet ir rimtas literatūrinis sugebėjimas, stiliaus niuansų pajautimas. Balčikonio atlikti Andersено, Haufo, brolių Grimų, Pero pasakų vertimai yra gražūs lietuvių literatūrinės kalbos pavyzdžiai, iš kurių praktiškai mokosi taisyklingos, gyvos ir liaudiškos kalbos tiek jaunimas, tiek ir suaugę skaitytojai. Šiais vertimais Balčikonis prisidėjo prie lietuvių literatūrinės kalbos kultūros pakėlimo.

J. Balčikonis yra parašęs nemaža straipsnių lietuvių kalbos ir kalbotyros istorijos, o taip pat lietuvių literatūrinės kalbos klausimais. Be to, pažymėtini dar ir neišspausdinti jo darbai, turintieji nemažą reikšmę lituanistikai ir bendrajai kalbotyrai. Visų pirma tai kolektyviniai tikriniu vardų (asmenvardžių ir vietovardžių) tyrinėjimai. Balčikonis daug triūso yra padėjęs rinkdamas ir tirdamas lietuvių kalbos tikrinius vardus, kurių turtingus fondus kartotekos ir rankraščių pavidalu turi Lietuvių kalbos ir literatūros institutas.

Kalbant apie J. Balčikonio pedagoginę veiklą, reikia paminėti jį kaip jaunų kadrų ugdytoją. Per 40 savo pedagoginio darbo metų Balčikonis yra išugdęs daug gerų lietuvių kalbos mokytojų. Ypač reikšminga jo pedagoginė veikla tarybinės santvarkos metais, įsteigus universiteto ir Mokslų akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros instituto aspirantūras. Jo vadovaujami, mokosi daugelis lietuvių kalbos specialybės aspirantų, iš kurių jau yra agynusių kandidatines disertacijas ir sėkmingai dirbančių pedagoginį bei mokslo tiriamąjį darbą. Tiek vadovaudamas aspirantams, tiek dėstydamas dabartinės lietuvių kalbos kursą studentams, Balčikonis pasižymi dideliu reiklumu, sugebėjimu įdiegti savo mokiniams gimtosios kalbos meilę.

Komunistų partija ir Tarybinė vyriausybė aukštai įvertino J. Balčikonio mokslinę bei pedagoginę veiklą ir jo nuopelnus lietuvių liaudies kultūrai. Jis yra apdovanotas Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu, jam suteiktas Lietuvos TSR nusipelniusio mokslo veikėjo vardas.

Profesoriaus Juozo Balčikonio darbai yra rimtas indėlis į lietuvių kalbotyrą ir iškelia jį kaip vieną įžymiųjų tarybinių lietuvių mokslininkų. Linkime jubiliatui tolesnės sėkmės dirbant tarybinės liaudies labui svarbų mokslininko-pedagogo darbą.

J. Palionis,
J. Senkus,
K. Ulvydas

Washingtonas. — Amerikos ambasadorė Romoje Claire Booth Luce grįžo namo. Ji paneigė gandus, kad jai siūlomas sveikatos reikalų sekretorės Hobby postas.

Kai kurie mano gyvenimo prietykiai didmiestyje

Rašo Pregresas

(Tąsa)

Dirbtuvėje buvo kompanijos unija. Tadgi ir užmokestis daug žemesnė negu kitose dirbtuvėse, kur darbininkai organizuoti savose unijose. Besikalbant su kai kuriais darbininkais apie unijas, paaiškėjo, kad randasi didelis skaičius pažangių darbininkų, kurie pageidauja tikros darbininkų unijos — U. Steel Workers of A. (CIO). Aš susitariau su kitais dviem draugais, ištikimais darbininkų reikalams. Vakare, eidami nuo darbo, mes trise užėjome į United Steel Workers of America (CIO) raštinę. Išdėstę jiems savo reikalus, paprašėme, kad jie atsiųstų prie mūsų dirbtuvės savo organizatorius. Jie su mielu noru pasižadėjo mums patarnauti. Už savaitės laiko atvyko pas dirbtuvę du gerai prasilavinę ir patyrę organizatoriai.

Jie pradėjo savo organizatyvį darbą, dalindami spausdintus lapelius rytais ir einant iš dirbtuvės namo pavakariais. Su kiekvienu agitaciniu lapeliu duodavo išpildyti narystės aplikacijas, kurias norintieji išpildydavo ir pasiųsdavo į unijos raštinę. Tokiu būdu unijos pareigūnai sužino, kiek fabrike turi narių. O kada gauna daugumą, tuomet pasikviečia federališką komisiją, kad pravestų teisingus rinkimus. Tada darbininkai, balsuodami, pasisako, kurią uniją jie pageidauja turėti už savo atstovę su fabrikantais.

Organizatyvis darbas ėjo sėkmingai iš lauko pusės ir iš vidaus. Dirbtuvėje mes kai kurie net rizikavom savo darbus prarasti. Nors valdiški įstatymai leidžia laisvai darbininkams organizuotis, be jokių kliūčių iš kompanijos pusės, tačiau kompanija savo gudrumu moka apeiti federališkos valdžios įstatymus: Bosai, pajutę, kad plieno darbininkų unija ima viršų, stojo žūtbūtinėn kovon! Prisidengę savos unijos skraiste, paleido dirbtuvėje daug savo riebiai apmokamų agentų, agitatorių, visokių šnipų, kurie patikrino kiekvieną darbininką, kuriai unijai jie prijaučia. Už keturių mėnesių laiko, iš keturių tūkstančių dirbančių, į plieno uniją buvo prisirašiusių 2,852 nariai. Plieno uniijos vadai padavė prašymą federališkai darbo komisijai, kad pravestų balsavimus. Kompanija nusigando ir be tam tikrų priežasčių per dvi savaites paleido iš darbo tris šimtus darbininkų. Parinko ypač tuos, kurie turėjo plieno unijos korteles. Už kitos savaitės vėl atleido iš darbo porą šimtų. Ir taip kompanija paleidinėjo darbininkus, kol suprato, kad kompanijos uniją turi dirbtuvėje daugumą narių.

Didelis kompanijos smurtas

Kuomet kompanija apsistojo paleidinėti darbininkus nuo darbo, paskelbė, kad likusiems darbininkams pakels mokestį po 10 centų į valandą. Ir tokiu savo išgalvotu smurtu kompanija suardė jaunutę, vos susiorganizavusią plieno darbininkų uniją. Nes kuomet įvyko balsavimai, kompanijos unija laimėjo 34 balsų daugumą.

Nespėjus unijų balsavimo ikarščiui atšalti, kai kompanijos juodoji rykštė vėl pradėjo plakti darbininkus, —dar aršiau, negu kada nors seniau plakdavo: kožnam darbininkui bosai prisakė padaryti daugiau šmotų darbo, negu kad seniau padarydavo. Kai kurie bailūs darbininkai, nenorėdami darbus prarasti, paklusniai pildė bosų prisakymus. Jie skubėjo dirbti iš visų jėgų. Jų rankos virpėjo ir kūnai raitėsi prie mašinų. Gerai, kad jie buvo dar jauni ir miklūs. Daug buvo ir tokių, kurie nepaisė bosų prisakymo: jie dirbdavo normališkai, kaip darbininkui pridera dirbti.

Tą pamatę, bosai griebėsi kitokių priemonių sužinojimui tikrai, kiek darbininkas per dieną gali šmotų padaryti. Ūmai dirbtuvėje atsirado du jauni ponai, niekad mums nematyti. Jie prastovėdavo prie kožno darbininko mašinos po keturias valandas arba daugiau. Vis tėmijo darbininko kožną pasijudinimą ir, žiūrėdami į laikrodį, užsirašydavo laiką.

(Bus daugiau)

Roma. — Italijoje lankosi Francūzijos užsienio reikalų ministras Pinay, kuris matėsi su premjeru Scelba ir popiežium.

Pekinas.—Čia įvyks svarbūs Azijos komunistų vadų pasitarimai.

Santiago. — Naujas kabinetas buvo sudarytas Čilėje.

Dar apie velionį R. Židžiūną

Nemaniau rašyti apie poetą Židžiūną, bet šiomis dienomis gavau keistą laišką, tai priverstas tai daryti. Laiško autorė nepaduoda savo vardo, pavardės, nei antrašo, o tik pasirašo "Onutė." Gi pašto antspauda rodo Cambridge, Mass. Laiškas nelabai sklandžiai parašytas, bet išvada gaunasi maždaug tokia:

—Jūsų pirmutinės eilės man labai patinka, matomai paimsi iš velionio Židžiūno biznį, bet kai numirsi, tai kas tave apgins—pačios neturi? Netinka senam žmogui pasirašyti Jaunučiu. Laisvę seniai skaitau, bet negramatna, negaliu viešai rašyti,—pagiedokite tankiau.—Onutė.

Laiškas neilgas, bet naivus, paliečia mane, velionį Židžiūną, R. Mizarą ir dienraštį.

Pirmutinės mano eilės pasirodė "Dilgėlėse" 1919 metais. Tuomet Marcinkevičius (Lakštingalos Vaikas), Vincas Rimkus ir aš rašėme eiles, o Juozas Baltrušaitis taisė jas. Kartą Baltrušaitis taip ištaisė Marcinkevičius manė, kad aš išnegalėjo atpažinti. Marcinkevičius manė, ad aš ištaisiau ir patalpinau "Dilgėlėse"; perpykęs, atvažiavo man dantis išmušti, bet manęs nerado namie, tik rado Petrą Mataucką, kuris parodė Baltrušaičio laišką, kuriame pasakyta, kad Marcinkevičius pirma numirs, negu teisingai eiles parašys. Jis taip perpyko, jog išsitraukė plunksną ir sulaužė vietoj, ir daugiau jo eilių pasaulis nematė.

Kai aš dirbau "Keleivyj," tai velionis Židžiūnas dirbo "Sandaroj" ir, tiesą pasakius, aš tuomet nė nežinojau politinio jo nusistatymo. Tik vėliau, kuomet Židžiūnas redagavo - spausdino "Tarpininką," o dar vėliau "Išmintį," jau pažinau velionį visą. Daug padėjau jam; rašiau įvairiomis temomis straipsnelius ir eiles, pavesdamas jo valiai; mažai jų tilpo originalių: velionis nukreipdavo, kad kiekvienas rašinys pataikytų į dolerį. Neatmenu, kelintais metais Židžiūnas vedė South Bostono skyrių "Laisvėje"; jis ir mane prisikalbino, o gautus pinigus už raštus pusiau dalindavomės. Vėliau jis mane prikalbino, kad per keturias savaites vienas užpildyčiau minėtą skyrių. Aš apsiėmiau ir pasirašydavau Jaunutis, duodamas velioniui suprasti, jog pildysiu tik nustatytą laiką. Jaunutis buvo Lietuvos kunigaikščio Gedimino sūnus ir Lietuvos kunigaikščiu išbuvo tik keturias savaites, tai ir aš nemaniau minėtą skyrių vesti ilgiau. Tačiau, išsibaigus laikui, velionis atsisakė nuo skyriaus, ir dalies pinigų. Aš nė nežinau, dėl kokių priežasčių numarinau minėtą skyrių. Reiškia, buvo laikai, kad "Laisvė" už mano raštus mokėjo pinigus, o dabar aš moku "Laisvei," kad ji spausdintų mano raštus. Ir ar žinote, jog tūkstantį kartų dabar geriau jaučiuosi, rašydamas ir aukodamas savo dienraščiui?

Kartą parašiau gana vykusias eiles Musolinio vardu. Židžiūnas perskaitė ir rankraštį suplėšė. Girdi: "yra žmonių, kurie Musolinį myli." Nors vėliau bandė klaidą atitaisyti, bet nuo čia mes daugiau į draugišką nuotaiką nesuėjome. Tas tik parodo, kokioj desperacijoj tuomet velionis gyveno. Kaip Mizara rašė apie velionį, tai vargiai ar kuris kitas taip švelniai ir mandagiai būtų parašęs.

Kas aukščiau yra pasakyta, manau, kad iš to Onutei bus aišku, jog mano eilės nėra pirmos, ir iš jų biznis nepelningas. Jaunutis nejaunina nieko, o reiškia tą, kaip: Pilipavičius, Jenkevičius, Jokubavičius, Jenuškevičius ir tt.... Nemanau, kad mirę žmonės paiso, kad juos kas apgintų, — nepaisau nė aš. Labai, Onute, klysti sakydama, kad negali viešai išsireikšti dėl stokos rašybos. Jeigu aš jus supratau, tai manau, jog redakcija dar geriau būtų supratus. Pagaliau, kaip tik ir yra skaitytojų pareiga pasisakyti viešai per dienraštį, kas jiems geriausiai tinka skaityti, o redakcija ir jos bendradarbiai pasistengs pagal išgalę savo skaitytojus patenkinti.

Jaunutis.

Mintys apie aiškumą rašte

(Iš mano užrašų knygutės)

Tikriausias žodis

Didieji protai pasižymi tuomi, jog keliais žodžiais daug dalykų pasako, menkieji gi proteliai pasižymi vartojimu daugybės žodžių, kad nieko nepasakyti.

La Rochefaulcauld.

—:—

Vienas žodis kartais praranda arba laimi visą imperiją. **Richelieu.**

—:—

Kas nori įtikinti, privalo remtis ne tinkamiausiuoju argumentu, bet taikliausiuoju žodžiu. Duokit man taiklų žodį ir aš visą pasaulį juomi pajudinsiu.

Joseph Conrad.

—:—

Skirtumas tarpe **tiksliausiojo** ir **veik tiksliausiojo** žodžio—tai skirtumas tarp žaibo ir šviečiančiosios peteliškės. **Mark Twain.**

—:—

Mintys yra taip lygiai daugiaspalvės ir sparčiai keičiasi, kaip saulėlydis. Jos esti taip beribės ir įvairios, kaip ir patsai gyvenimas. Žodžiai gi tai pėstininkai ir jų skaičius apribotas; jie klampoja paskui minčių, stengdamiesi jas pasivyti. Tačiau, norint bile idėjas tinkamai išreikšti ir kitiems perduoti, reikia susirasti tiksliausiuosius žodžius, tokius žodžius, kurių prasmė vaizdingiausiai idėjų mintis išreiškia. Tiksliausiuosius žodžius pasirinkti labai pagelbsti sinonimų ir antonimų žodynas. Sinonimai tai gimininges reikšmės žodžiai, bet jų prasmės anaiptol ne vienodos. Antonimai tai priešingos reikšmės žodžiai, bet taipgi skirtingomis prasmėmis. **J. B—us.**

—:—

Jokie du žodžiai neturi lyginai tos pačios prasmės minčių turinyje; jeigu jų prasmė būtų vienoda, tuomet nereikėtų dviejų žodžių. Rašytojas negali ištraukt iš sakinio vieną žodį, o įkišti kitą, lyg mūrininkas, kraudamas vienodo dydžio, svorio bei spalvos plytas. Rašytojas privalo kuoatsargiausiai žodžius pasirinkti.

Sugebėjimas tiksliausiuosius žodžius pasirinkti dažnai pats savaimi rašytojuje pasireiškia, bet kai jis savaimi neatsiranda, tai rašytojas būtinai privalo tiksliausiojo žodžio **ieškoti,** nes tinkamoje vietoje ir tinkamu momentu pavartotas tiksliausias žodis gali jo naująją mintį padaryti nesunaikinama.

Fr. Leiber, Jr.

—:—

Tai keleto žymiųjų rašytojų bei kalbininkų nuomonės apie tai, kaip svarbu rašte ir kalboje pasirnkti tiksliausiuosius ir ryškiausiuosius žodžius. Kalboje tobulas žodžių pasirinkimas dar ne tiek svarbu, kiek rašte; nes raštas juk visgi patvaresnis daiktas negu kalba. Raštas tai yra autoriaus minčių atspindis, todėl rūpinkimės padaryti tą atspindį kuoaiškiausiu, idant skaitytojas aprašomuosius dalykus suprastų **kaip tik taip,** kaip pats autorius juos rašydamas suprato.

—:—

O kaip tą aiškumą atsiekti? Tam kiekvienas rašantis asmuo, paprastai, savotiškas priemones išsidirba. Dauguma autorių po kelis kartus savo raštą peržiūrinėja, net jau spaustuvėje surinktą tekstą nuotraukose - korektūrose vėl keičia, taiso, dapildo. Suprantama, taip daryti gali tik jau labai paskilbę autoriai, kuriems spaustuvės turi nusilenkti. Paprastiems gi laikraštinių straipsnelių rašytojams korektūrose taisymas nepasiekiamas daiktas, todėl tenka rūpintis pirm laikraščiui siunčiant rašinį kiek galint sutvarkyti.

Aš, paprastai, štai kaip darau: Rašydamas ar iš kitos kalbos versdamas, nors ir trumpą dalykėlį, pirmiausiai rašau paišeliu ant bile popierio, nelabai bodamas kalbos bei sintaksės smulkmenų, bile tik teisingai padavus savo arba kito autoriaus mintį. Parašęs tą pradinę kopiją, padedu dienai kitai į šalį. Paskui tą paišeliu rašytą kopiją atydžiai perskaitau, tėmydamas, ar visa kas priminta, kaip buvo planuota. Dabar galima sakinius papildyti, išsireiškimus pagerinti, dažnai ir naujų smulkmenų įrašyti. Vis tai paišeliu, žodį kitą ištrinant, naują įrašant; galima jau ir gramatikos bei sintaksės taisykles tinkamiau "išprosyti." Po to vėl padedu į šalį, o po dienos kitos jau imuosi plunksna perrašyti, dar atydžiau tėmydamas ir šį tą taisydamas - gerindamas. (Žinoma, kas turi rašomąją mašinėlę — tą paskutinįjį nuorašą privalo mašinėle daryti.) Tai padarius rašinys jau tinka laikraščio redakcijon važiuoti...

Suprantama, paprastas korespondencijas bei mirimų ar gimimų pranešimus taip neįrašoma, nes naujagimiai ir naujamiriai su kalbos taisyklėmis veik visiškai nesiskaito, tik reikalauja, kad greičiau būtų apie juos paskelbta.

J. B. Pranašas.

Jei Tamsta dar neprenumeruoji dienraštį Laisvę, tai tuojau užsisakykite. Jis kasdieną atneš jums į namus svarbiausias žinias iš viso pasaulio.

Ar jau rengiate ką Laisvės paramai?

Ballston Spa, N. Y.

MIRĖ KAZYS MEILŪNAS

Kazys Meilūnas, 67 m., staiga mirė gegužės 20 d. Palaidotas 23 d. Park View kapinėse, Schenectady, N. Y. Žmonių atsilankė ir į kapines palydėjo nemažai.

Palydovai, ypač jo žmona, vaikai, gentys ir artimieji, verkė ir liūdėjo. Visi palydovai tapo užkviesti į Mary ir John Rozinskų svetainę (buvusį Lietuvių Apšvietos Klubą). Visus skaniai pavaišino. Pavalgę visi nuliūdę išsiskirstė.

Kazys Meilūnas kilęs iš Meižių kaimo, Bogoslaviškių par., Vilniaus rėdybos. Iš amato buvo siuvėjas. Po rusų su japonais karo, revoliucijai kilus, teko ir Kaziui joje dalyvauti. Buvo caro valdžios areštuotas.

Į Ameriką atvykęs apsigyveno Amsterdam, N. Y. Vėliau persikėlė į Schenectady. Buvo progresyvių draugijų narys ir geras muzikantas. Griežė armoniką ir skambino partafijoną. Sutvėrė mišrų chorą ir buvo jo mokytojas.

Susipažinęs su Konstancija Žukauskaite, apsivedė. Vėliau persikėlė gyvent į Ballston Spa, N. Y. Susilaukė ten šeimos.

Meilūnai išgyveno 37 metus Ballston Spa, New York. Šis yra gražus miestukas, arti pagarsėjusio Saratoga Springs.

Meilūnas laikydavo rūbams siūti ir taisyti įstaigą.

Tie, kurie turėjo su juo pažinti ir pasikalbėjimus, ilgai jo neužmirš.

A. Gudzin

Skaitytojų Balsai

Jeigu būsiu gyvas, atvažiuosiu liepos 3-čią į Laisvės pikniką. Dabar aukoju $10, o tada duosiu daugiau ir užsimokėsiu už prenumeratą. Jau jeigu minersvillietis senelis Vincas Ramanauskas, bedarbis, pasiuntė $6, tai mum, bethehemiečiams, gėda aukoti tik po 50c. Leono Prūseikos žodžiais: po tiek duodant, mes nesurinktume $10,000 iki graikiškų kalėdų.

Frano ir Adelės Zavių vyriausia duktė, Frances Erdmam, S. Allentown, Pa., gegužės 17 d. susilaukė naujagimio sūnaus. Tėvas ir motina labai džiaugiasi.

Ir man smagu!

Frank Zavis

Bethlehem, Pa.

Montello, Mass.

Mūsų piknikai, kurie ateina į Lietuvių Tautiško Namo Parką:

Pačios Namo Draugovės piknikas bus dvi dienas: gegužės-May 29 ir 30.

Vienybės Draugystės piknikas įvyks birželio-June 5 d.

O Birželio 12 d. vėl Tautiško Namo Draugovė rengia pikniką.

June-birželio 19 d. bus piknikas meno ir spaudos reikalams.

Liepos 3 ir 4 dd. tai bus didysis piknikas paramai dienraščio Laisvės, kurį rengia visos Massachusetts valst. lietuvių organizacijos.

June 26 d. pikniką rengia svetimtaučiai Labianis Organizacija.

Geo. Shimaitis

Iš pamišėliams daboklės, Matteawan, N. Y., ištrūko Burton Gallavan, 52 m., skaitomas pavojingu. Virš šimtas asmenų buvo išėję jo ieškoti po krūmus, bet pirmosios kelios valandos nedavė pasėkų.

HELP WANTED-MALE

MASINISTAS

Laukia

Pirmos Klasės. Marine Darbas.

Tuojau Kreipkitės

RTC SHIP BUILDING CORP.

Delaware Ave., & State St.,

Camden, N. J.

(107-109)

Lietuvos pramonės stambūs laimėjimai

Rašo KAZYS MEŠKAUSKAS

Pokarinį laikotarpį apibūdina spartus visų Tarybų Lietuvos pramonės šakų augimas. Nežiūrint karo padarytų didelių sugriovimų, respublikos pramonė ne tik visiškai atkurta, bet dabar duoda keturgubai daugiau produkcijos, negu prieš karą. Palyginti su prieškariniu laiku daug kartų išaugo durpių gavyba, statybinių medžiagų gamyba iš vietinio molio ir smėlio padidėjo 5-6 kartus, sukurta stambi cemento ir gipso gamyba vietinių karbonatinės žaliavos išteklių bazėje.

Per Tarybų valdžios metus elektrinių pajėgumas Lietuvoje padidėjo daugiau kaip tris kartus, o elektros energijos gamyba — daugiau kaip penkis kartus. Prie daugelio respublikos upių — Nevėžio, Šešupės, Šventosios, Strėvos ir kt. — pastatytos hidroelektrinės. Greitu laiku prasideda Kauno hidroelektrinės prie Nemuno statyba. Hidroelektrinė teiks žymiai daugiau elektros energijos, negu visos prieškarinės Lietuvos elektrinės.

Respublikoje sukurtos naujos pramonės šakos — mašinų gamyba, laivų statyba, elektrotechnikos pramonė. Pastatytos stambios gamyklos — "Žalgirio" staklių gamykla Naujoje Vilnioje, "Elfos" elektrotechnikos gamykla Vilniuje, turbinių gamykla Kaune, laivų statykla Klaipėdoje, dviračių fabrikas Šiauliuose ir daugelis kitų. Dabar Lietuvoj gaminamos aukštai kokybinės metalo piovimo staklės, turbinos, elektromotorai, elektros prietaisai ir elektros aparatūra, jūrų ir upių laivai, uostų įrenginiai, statybiniai mechanizmai, durpių kasimo agregatai, dažymo aparatai ir kt. Statomos ir greitai pradės veikti naujos stambios gamyklos, kaip, pavyzdžiui, surenkamųjų gelžbetoninių konstrukcijų gamyklos Vilniuje ir Kaune ir kitos.

Vartojimo reikmenys

Lietuvoje sėkmingai vystosi vartojimo reikmenų gamybos pramonė. Respublikoje pastatyti stambūs, didžiai mechanizuoti avalynės, tekstilės ir konditerijos fabrikai, didelės duonos ir pyragų kepyklos, pieno produktų gamyklos ir kitos lengvosios ir maisto produktų pramonės įmonės. Daug šių pramonės šakų įmonių yra statybos stadijoje, tame tarpe statomi mėsos kombinatas Vilniuje ir linų kombinatas Panevėžyje.

Lietuvos pramonės vystymasis vyksta galingos technikos pagrindu. Elektrifikavimas, mechanizavimas ir automatizavimas įdiegiami visose pramonės šakose. Pavyzdžiui, sukurtos aukštai mechanizuotos durpių įmonės, kuriose rankų darbas minimaliai naudojamas. Šiam tikslui respublikoje gaminami patobulinti durpių kombainai, durpių klodų kasimo mašinos. Pastatytos visiškai mechanizuotos stambios plytinės, kaip, pavyzdžiui, Vilniaus silikatinių plytų gamykla, kurios pajėgumas siekia 60 milijonų plytų per metus. Šioji gamykla duoda daugiau produkcijos, negu duodavo visos prieškarinės Lietuvos plytinės.

Statybinių medžiagų reikmė labai didelė, nes respublikoje vis labiau plečiama fabrikų ir gamyklų, gyvenamųjų namų, mokyklų, ligoninių, teatrų, kinoteatrų ir kt. statyba. Lietuvos kolūkiniame kaime statomos mechanizuotos gyvulių fermos ir kitos gamybinės paskirties patalpos, gyvenamieji namai, klubai, mokyklos, vaikų lopšeliai ir t. t.

Plačiai išsivystė statybinių darbų mechanizavimas. Sukurta galinga statybos industrija. Visose stambiose statybose veikia ekskavatoriai, keliamieji kranai ir juostiniai transporteriai, mechanizuoti tinkavimo ir dažymo darbai. Nemaža statybinių mechanizmų — kranų, transporterių, dažymo aparatų ir kt. dalis gaminama Vilniaus ir Naujosios Vilnios gamyklose.

Greitomis ir žymia dalimi automatinėmis mašinomis bei staklėmis aprūpintos ne tik visos respublikos naujos mašinų gamyklos ir elektrotechnikos įmonės, bet ir anksčiau veikusios gamyklos ir fabrikai. Taip, pavyzdžiui, gelumbės pramonėje verpimas nuo selfatkorių perkeltas į nuolatinio veikimo žiedines verpimo mašinas. Tekstilės pramonėje įrengtos automatinės audimo staklės, mechanizuotas audinių dažymo procesas. Visiškai mechanizuota avalynės gamyba ir ji pervesta į konvejerinį - srovinį gaminimo būdą. Didžiai naši aparatūra įdiegiama maisto pramonės įmonėse.

Pramonės vystymąsi Lietuvoje lydi nuolat augantis darbininkų klasės kultūrinis-techninis lygis. Platus fabrikinio - gamyklinio apmokymo, technikumų ir aukštųjų mokyklų tinklas atlieka didelį darbą visų pramonės šakų specialistų kadrams parengti.

Techninės pažangos ir kadrų kvalifikacijos augimo pagrindu sparčiai kyla darbo našumas, kuris vidutiniškai jau viršijo prieškarinį lygį daugiau kaip du kartus. Nuolat auga Lietuvos darbo žmonių materialinė gerovė. Vien per pastaruosius 4-rius metus realusis darbininkų ir tarnautojų darbo užmokestis pakilo daugiau kaip vienu trečdaliu.

Lietuva tarybų valdžios metais virto socialistine industrine - agrarine respublika.

Carl Rasmussen, 68 metų, nusižudė iššokdamas per langą nuo septinto aukšto Whitehall Hotel, 250 W. 100th St., Manhattan. Nusižudymo priežastis neatidengiama, paliktas raščiukas neskelbiamas.

PASKUTINĖS HITLERIO DIENOS

(Pagal vokiško karininko Gerhardo Boldto apsakymą)

(Tąsa)

Šiaip taip įsitaisęs, ėmiausi darbo. Reikėjo paruošti žemėlapį rytiniam pranešimui Hitleriui. Tai buvo nelengva todėl, kad per paskutines dienas pasikeitė trys Berlyno komendantai ir visas aparatas. Kreipdamasis netarpiškai į aštuonis rajono komendantus, o ne į miesto komendantą, aš radau išeitį iš padėties. Iš rajonų pranešė, kad vakarop pasidarė ramiau, o temstant beveik visai aprimo.

Apie pusę šeštos ryto mane truputį nešvelniai pažadino 5 ar 6 rusų artilerijos sviedinių sprogimai. Šeštą valandą sviediniai ėmė kristi tiksliai kas 3 minutės, kaip ir išvakarėse. Aš dar nebuvau apsirengęs, kai atėjo Giunšė, Hitlerio asmens adjutantas, gauti žinių apie paskutinius įvykius. Paskui aš paskambinau generalinio štabo karininkams Berlyno ir Potsdamo rajonuose. Visi pranešė tą patį. Vos pradėjus brėkšti, rusai po trumpo artilerijos paruošimo ėmė pulti. Po kelių valandų sužinojome, kad rusai perkirto paskutinį likusį kelią į šiaurės vakarus. Berlynas buvo apsuptas iš visų pusių. Su išoriniu pasauliu mus rišo tik požeminis telefono kabelis. Šis rašys išliko iki balandžio 26 dienos. Berndas kalbėjo telefonu su štabo būstine, kuri anksti rytą buvo evakuota į Reinsbergą ir tuo būdu išvengė apsupimo. Iš ten jam pranešė taip pat smulkmenas apie mūšius Vokietijos šiaurėje ir pietuose. Pateikę raportus generolui Krebsui ir dar kartą patikrinę atžymas mūsų žemėlapiuose, mes apie pusę vienuoliktos nuvykome trise į fiurerio slėptuvę.

Mūsų kelias vedė per požeminį garažą, kuris buvo sujungtas su Fosštrasės gatvės judamu lentų tilteliu, ir per kelis perėjimus, kurie baigėsi ilgame koridoriuje, buvusiame po vidujiniu kanceliarijos kiemu.

Ploną betono sluoksnį kai kuriose vietose pramušė bombos, ir blogai apšviestame koridoriuje telkšojo vanduo. Kad neperšlaptų kojos, mes turėjome balansuoti siūbuojančiomis lentomis. Šis kelio tarpas buvo visuomet ypatingai nemalonus. Praėję pro kareivių bufeto virtuvę ir du kambarius, mes nusileidome į fiurerio slėptuvę. Visas kelias truko apie 5 minutes. Per tą laiką dokumentus ne mažiau kaip 6 kartus tikrino dvigubi ir trigubi postai. Jie buvo apginkluoti automatais ir rankinėmis granatomis. Bufete prie ilgo stalo sėdėjo "SS" karininkai ir puskarininkiai, gėrė degtinę ir gilių kavą ir valgė storus sviestainius nuo didelių padėklų. Šie ponai vos tesiteikė pasisveikinti su mumis, sausumos kariuomenės karininkais. Prie fiurerio slėptuvės mus pasitiko Giunšė. Jis pasakė mums, kad Hitleris tuoj baigs pusryčiauti, teks truputį lūkterėti. Šitas Giunšė taip pat buvo panašus į sunkaus svorio imtininką ir atrodė, kad ginčytis su juo neverta. Plačiame koridoriuje prie priėmimo kambario taip pat stovėjo 4 gerai ginkluoti "SS" karininkai. Aš nenoromis atsiminiau, kad vakar Fosštrasės gatvėje nebuvo nė vieno sargybinio. Kur gi priešas? Berlyno gatvėse ar čia apačioje, fiurerio slėptuvėje?

Priėmimo kambario dydis tik 3 metrai iš 7 metrų. Dešinėje visu sienos ilgiu stovi rudas suolas, viršum jo šeši senųjų Italijos meistrų nedideli geri paveikslai. Priešingos sienos viduryje stovi valstietiško stiliaus stalas, suolas ir keturios kėdės. Į dešinę pasitarimų kambario durys, kairėje durys į Hitlerio kambarį.

(Bus daugiau)

NORWOOD, MASS.

Atminčiai metinės sukakties mano vyro

JONO CASPER

Mirusio Birželio 2-rą dieną, 1954 m.

Nors jau prabėgo metai laiko nuo tavo mirties, bet tavo vaizdas dar neišnyko iš mano akių ir mano širdis pasilieka su tavim iki paskutinio mano atsikvėpimo.

ANNA CASPER

DIDIEJI PIKNIKAI

Paramai Dienraščio Laisvės

Prašome visuomenę įsitėmyti ir kviečiame atsilankyti į juos, kuriems distancija nekliudys. Prašome kitų organizacijų tomis dienomis nieko nerengti.

Liepos July 3 — **Brooklyno Apylinkė**
National Hall & Park
65-13 38th Avenue
Woodside L. I., N. Y.

Liepos July 3&4 — **Bostono Apylinkė**
Liet. Taut. Namo Park
Keswick Rd. ir Winter St.
Montello, Mass.

Šie piknikai bus puikiausia proga pasilinksminti laike jūsų vakacijų. Į kurį tik nuvyksite, ten rasite daug savo gerų pažįstamų, seniai matytų. O taipgi įsigysite ir naujų pažinčių.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Aido Choras dainuos LDS piknike birželio 19

Busu važiuosime į Great Necką; šoksime prie lietuviškos muzikos

Birželio 19 diena bus New Yorko apylinkės LDS nariams iškilminga diena. Keturios LDS kuopos, mat, ruošia 25 metų nuo LDS įsikūrimo sukakties minėjimą.

Šis jubiliejinis minėjimas bus Kasmočiaus sode, Great Neck, New York.

Aido Choras, Mildred Stensler vadovybėje, apsiėmė piknikierius gražiomis dainomis palinksminti. Taipgi bus ir daugiau įvairumų.

Lietuviška orkestra šokiams taipgi užsakyta. Galėsime visi iki valios pasišokti.

Rengėjai ruošiasi, kad visus atsilankiusius pilniausiai patenkinti. Bus užtektinai valgių ir gėrimų.

Kad parankiau būtų visiems nuvažiuoti, tai didelis busas tam yra pasamdytas. Busas išeis nuo Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo, 280 Union Ave., Williamsburg, lygiai 12:30 val. dieną. Jis sustos prie Liberty Auditorijos, Richmond Hill, 1 val. po pietų. Nuvažiavimas į pikniką ir grįžimas namo kainuos tik $1.50.

Visiems patartina jau iš anksto įsigyti kelionei bilietus. Juos galima gauti pas rengėjus.

Tad visi ruoškimės dalyvauti šiame jubiliejiniame piknike. Kvieskime savo kaimynus, pažystamus. **LDS Narys**

Aido Choras

Aidiečiai prašomi atvykti į pamoką birželio mėnesio visais penktadieniais. Atostogų dar negalime imti, nes choras yra pasižadėjęs dainuoti LDS kuopų piknike, Great Neck, birželio 19-tą, ir Laisvės piknike liepos 3-čią. Privalome garbingai pasirodyti. Pamokos būna paprastoje vietoje, prasideda 8 val. Valdyba

TARP LIETUVIŲ

Aidsietyno narys Jonas Grybas sako, jog jie visi sugrįžo iš Baltimorės linksmūs. Dainos sekėsi. Svečių buvo gražus būrys, draugiškai pasilinksminno. Oras dieną buvo geras, vakarą užėjusi audra nebegalėjo daug pakenkti. Jie parvežė gražų pluoštą Laisvei paramos, kuri bus paskelbta vajaus reikaluose.

—:—

Brooklyniečiai smalsiai laukia Moterų Klubo rengiamos Tėvų Dienai pramogos. Tikimasi įdomios programos, gerų vaišių ir bendrai smagaus pobuvio. Jis įvyks birželio 11-tos vakarą, Liberty Auditorijoje. Kviečia visus, ne vien tiktai tėvus.

—:—

Buvusieji šventėmis Rochesteryje sako, jog ten įvykusiai Laisvės naudai pramogai pakenkė šventės ir žaibų-lietaus audrelės, užeidinėjusios kelis kartus tą popietį ir pačiu pramogon ėjimo laiku.

Moterys pagamino labai gerą vakarienę, už visiems prieinamą kainą. Nedidelė grupė draugų ir draugių nuoširdžiai pasidarbavo. Tūli dalyviai duosniai parėmė dovanomis. Rengėjai žadėjo luktelti su išsiuntimu aukų. Tikisi, kad sugrįžę iš kelionių ir nedalyvavusieji pramogoje skubiai pamatys komisiją ir prisidės pagal išgalę.

Komisija sakė, jog rochesteriečių garbė ir dienraščio Laisvės padėtis reikalauja tą siuntinį Laisvei padidinti.

Z. R.

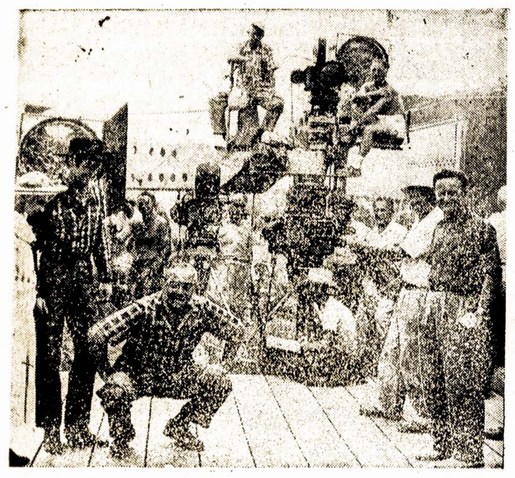

Scena studijoje, kurioje filmas "Oklahoma" buvo padarytas.

Stadium koncertai prasidės birželio 20

Stadium Concerts 38-sis metinis sezonas prasidės birželio 30-tą ir tęsis 6 savaites, baigiant liepos 30-tą. Jie vykdomi Lewisohn Stadiume, prie 138th St. ir Amsterdam Ave., New Yorke.

Programoje visuomet dalyvauja New Yorko miesto orkestras, kuriam vadais (konduktoriais) dalyvaus 14 skirtingų orkestrų vadų. Veik visais vakarais dalyvauja vienas ar daugiau žymūs muzikos ir dainos solistai, viso 48. Iš tų 30 yra paskilbę operos ir koncertų dainininkai.

Programas vykdys pirmadienių, trečiadienių, ketvirtadienių ir šeštadienių vakarais. Penktadieniai ir sekmadieniai paliekami liuosais toms svarbiosioms programoms, kurios dėl lietaus būtų negalėjusios įvykti minėtais vakarais. Stadiumas yra atviro oro teatras.

Sezoniniai bilietai (nupiginta kaina, tinkami vartoti bile kuriam iš šeimos ar grupės asmenų) jau parduodami. Vienkartiniai bilietai bus gaunami koncertų vakarais prie durų.

Hollywoodo aktorė Jeanette MacDonald šaukiama į teismą New Yorke atsiimti pabaudą už "nešvarą." Kaltina už nepataisymą čia esančių namų. Sakoma, kad jinai prieš šešetą metų namą išrendavo, ir nuo to laiko nematė, kas ten darosi. Tuo tarpu rendauninkai išrendavo kitiems, tie dar kitiems.

Bartenderį pašaukė pas teisėją

New Yorke pašauktas į teismą bartenderis tos aludės, kurioje įsigėręs kandidatas į paratruperius šoko nuo tilto į upę parodyti savo narsą.

William Olivar, 17 m., priimtas į paratruperius, įsigėrė. Po įsigėrimo norėjo savo draugams parodyti, kad jis ir be parašiūto galįs nušokti 180 pėdų. Nušokti jis galėjo, bet užsimušė.

Sumušė unijistą

Teamsterių Unijos Lokalo 202 viršininkas Charles Ullrich buvęs žiauriai sumuštas unijos raštinėje. Mušeikas jis paskaitęs unijos įstaigos kito skyriaus darbininkais, įleido raštinėn pats. Unija paskyrė $500 atpildo už informaciją, kuri padėtų blogdarius areštuodinti ir nubausti.

Brooklyno 14-kos mokyklų 12,500 mokinių darbavosi specialėje miesto švaros kampanijoje. Miesto valdžia, oficialėse apeigose, 28-niems vaikų atstovams įteikė garbės pažymius.

Pagerbs Taikos Krusados vadą

Thomas Richardson, vienas visašališkosios Taikos Krusados direktorių, bus pagerbtas bankete birželio 10-tos prievakarį, Nola Studio, 1657 Broadway, tarpe 51ir 52nd Sts., New Yorke. Vakarienę duos vakarienės laiku, tuojau po darbo, 6-tą val.

Rengėjuose yra paskilbęs dainos artistas ir visuomeninninkas Paul Robeson, Aktorė Karen Morley, Dr. Phillip Morrison ir Dr. Willard Uphaus.

Laike ketverių metų direktoriuose jis vadovavo veiklai už taiką Korėjoje, už didžiųjų valstybių pasitarimus taikai, už uždraudimą pragariškųjų bombų. Taipgi yra pasižymėjęs daugelyje kitų veiksmų, tarpe kitų ir valdinių įstaigų tarnautojų unijoje.

Transportininkai nėra patenkinti jungtinėms unijoms čarteriu

Transport Workers Unijos vykdančioji taryba priėmė rezoliuciją, kurioje aštriai kritikuoja CIO-AFL vieningumo konstituciją. Sako, kad ji negarantuoja pilnutino vykdymo CIO principų ir kad dėl to negalės būti nariuose visuotino pasitenkinimo.

Taryba pareikalavo "darbininkų vieningumo su garbe." Ir ragina unijistus darbuotis už išsaugojimą CIO principų sujungtoje su AFL organizacijoje.

Transportininkai yra dalimi CIO. TWU prezidentas Michael J. Quill kalboje už kritikuojančią rezoliuciją sakė, jog "mes tapome praryti, bet jeigu mes kovosime, mes galime atsiekti kai kurių pagerinimų CIO konvencijoje. Mes toliau kovosime AFL konvencijoje..."

Auto nelaimės jiems buvo permaža

New Yorke prie Grand St. ir Bowery susidūrė du automobiliai. Išsėdę, pradėjo argumentus, kuris kaltas. Argumentai nuo žodžių išsivystė į kumštynes. Sukruvintą lūpą įsigijęs, miesto gaisragesys Joseph Porus, 28 m., apskundė kito auto dalyvius. Sako, kad jie pradėjo muštynes. John Guarnieri ir William Cottone, abu jau pagyvenę vyrai, šaukiami į teismą.

Privatinių busų linijų atstovai sako, kad antplūdis automobilių veda privatines, o taip pat ir miestines važiuotės linijas į bankrūtą. O gatves taip užkemša, jog, nežiūrint visų pastangų, trafiko problemos vis didės, ne mažės.

Į spaudos pikniką važiuos busai

Angliškosios darbininkų spaudos pikniko rengėjai praneša, jog ir iš Brooklyno eis busai į pikniką, kuris įvyks Camp Midvale, N. J., birželio 12-tą. Kelionė iš Brooklyno yra apie 30 mylių. Norintieji informacijų, prašomi paskambinti į darbininkų dienraščio raštinę: AL 4-7954.

K-nas

Sako, kad Transit Autoritetas delsia

CIO Transport Workers Unija, kurioje priklauso miestinių važiuotės linijų darbininkai, stipriai kritikavo linijos kontroliuojantį Transit Autoritetą. Sako, jog jis tiksliai delsia susiderėjimą su unija dėl darbo sąlygų ir unijistams priklausomo pakėlimo algų.

Unija sako, jog po nutraukimo pirmesnio deryboms posėdžio, sekamą posėdį taryba teikėsi sušaukti tiktai už mėnesio.

Unija reikalauja po 17 centų mokesties priedo 35 tūkstančiams linijų darbininkų. Transit Autoriteto viršininkas Casey unijai tikrinęs, kad priedui nėra ištekliaus. Tačiau, sako unija, ne už ilgo po to Autoritetas pasigyrė, kad savo tarnybą jisai baigias su šešiais ir pusė milijono iždo.

Buvusio gubernatoriaus Dewey uždėtasis miestui Autoritetas savo tarnybą baigs birželio 30-tą. Važiuotės linijų reikalus vesti paims gubernatoriaus Harrimano ir majoro Wagnerio paskirtiniai, trijų asmenų komisija.

Pelham Bay Parke įvykęs nesusipratimas vos neišsivystė į masinės muštynės vienai ir kitai susivaidijusių grupei vis gaunant pritarėjų. Policijos raiteliams įjojus į minią, minia prasiskirstė. Tikrosios to priežasties kol kas neskelbė.

Apgavo ir apvogė

Sekmadienio vakarą kas nors paskambino į garažą, kad prie kampo Flatbush Ave. ir Queens Blvd. sugedo iš Kleins garažo išsiųstas taksikas. Tokio kampo visai nebuvo, tad išvažiavęs jo ieškoti garažininkas ilgokai užtruko. Sugrįžo gerokai supykęs ir ėmėsi sutrukdyto darbo. Tik už poros valandų, eidamas uždaryti saugiąją šėpą pirm išėjimo namo, pastebėjo, kad šėpos jau nėra. Apsižiūrėjo, kad apgavikai šėpą išsivežė jo lote buvusiu pastatytu sunkvežimiu.

Sako, kad šėpoje buvę $3,000.

Tiria žmogžudystės priežastį

Policija tyrinėja, kas, kaip ir dėl ko mirtinai sumušė Aquebogue, L. I. gyventoją Stanley Kominski. Jo žmona Annie sakė policijai, kad vyras parsvyravo namo sukruvintas sekmadienį vėlai vakarą, krito ir tuojau mirė. Pirm mirdamas dar pasakęs, kad "jie bandė mane nudėti," bet nepajėgęs pasakyti, kas tie "jie.."

Pirmutiniu tyrimų nustatyta, jog jam sudaužyta galvos kaulai, sutruškinta nosis, sprandas ir veidas suraižytas aštriu įrankiu.

Susan Hayward su Clark Gable vaidina vadovaujančias roles filme "Soldier of Fortune," Roxy Teatre, New Yorke. Scenos filmuotos Hong Kong krašte.

Užgyrė sales taksus ir kitiems metams

New Yorko miesto budžeto taryba nusprendė taksus ant pirkinių palaikyti ir toliau tokius pat, kaip buvo—trys procentus. Biznio taksus pakelia. Buvo penktadalis vieno procento nuo visų pajamų, ims vieną ketvirtadalį 1 procento. Finansinėms įstaigoms taksus pakelia iki 1 procento—buvo 4 penktadaliai 1 procento.

Miestiniai budžeto metai prasideda liepos 1-mą. Tą dieną prasidės ir tie pakeistieji taksavimai.

Auto užmušė kūdikį

Smarkiai einantį auto staiga stabdant ties gatvių sankryža, auto sužvigo, pašoko į šoną ir ant tarpkelio, ant kurio su vežimu niekas neturėtų patekti. Auto smogė ten stovėjusią Mrs. Rosario su kūdikiu, jaunąją jos giminaitę ir kitą merginą. Kūdikį užmušė. Neščią Mrs. Rosario apibraižė ir sulaužė kojos riešelį. Merginos taipgi nuvežtos į ligoninę.

Auto vairuotojas Blas Vegas, gyvenantis 98 Wyckoff Ave., Brooklyne, buvo tardomas. Dar nebuvo žinios, kokia bus jo bylos užbaiga. Policijos raporte sakoma, kad jo auto jau buvo numušęs kelis mechaniškus trafiko sargus pirm to, kai jis zujo prieš raudoną šviesą ir staigiu stabdymu mašiną užšokdino ant "salos," skiriančios abipusį trafiką.

Bombos nebuvo

Koks nors kvailų "štukų" mėgėjas ar norėjęs kam nors nemalonumo, padėjo dėžutę prie 4 aukštų namo 138 Prospect Pl., Brooklyne, paskambino į Eric Saarna butą ir nubėgo.

Radęs prie durų tą dėžutę, buto savininkas ją nunešė nuo laiptų ant gatvės ir pašaukė policiją. Policija atitvėrė visą bloką, kad žmonės neeitų artyn. Tada bomboms tirti ekspertai apžiūrėjo viską. Rado dėžutėje du tubus, su užrašais "TNT". Prie jų prijungtas pigus laikrodis. Tačiau tubuose buvę tik du pagaliai, ne parakas.

Karo laiku atitarnavęs ketverius metus marinuose pietiniame Pacifike, William J. Quinn šiomis dienomis baigs mokslą St. John's Universitete. Jis dienomis dirbo, vakarais mokinosi. Tuo pat laiku jis prisigyveno 7 vaikus, kurių vyriausias yra 9 metų, o mažiausias 3 mėnesių.

mokyklos pastate užtiktas ginkluotas nežinomas vyriškis. Jis išsisuko nuo 4 jį gaudančių policistų, pagrobė 5-jį ir išvežė į Newarką mašinoje. Ten policistą paleido neužgautą ir neapiplėštą.

Militariški būriai, veteranų ir kitos grupės Atminimų dieną įvykdė paradus-paradėlius visose miesto apskrityse. Dalyvavo ir aukšti valdininkai.

Susirinkimas

LDS 13 kuopos svarbus susirinkimas įvyks ketvirtadienį, birželio (June) 2 d., 8 val. vak., 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Visi nariai malonėkite dalyvauti šiame susirinkime, nes jis yra svarbus todėl, kad turėsime pranešimą apie pikniką, kuris įvyks birželio (June) 19 d., Kosmočiaus parke, 91 Steamboat Rd., Great Neck, New York.

Kad piknikas būtų sėkmingu, bus paranduotas busas, kuris į pikniką nuveš ir, pasibaigus piknikui, vėl parveš.

Daugiau pranešimų apie pikniką tėmykite Laisvėje ir Tiesoje. **Komitetas**

NEW YORK

HELP WANTED—FEMALE

NAMŲ DARBININKĖ

Guolis vietoje. 4 kambariai; 1 moteriškė, kūdikis, einantis mokyklon. Lengvas skalbimas. Prie marių vasarą. $40. Turi kalbėti angliškai.
RH. 4-4092
(105-107)

NAMŲ DARBININKĖ—AUKLĖ, daktaro namams, guolis vietoje, yra kiti darbininkai. Turi kalbėti angliškai. $50 į savaitę. Pradžia darbo Liepos 1-mą. Fair Lawn, N. J.
Šaukite: WAdsworth 3-1982
(102-104)

Reikalinga tarnaitė katalikiškai klebonijai. Namų ruošai. Guolis vietoje, turi kalbėti kiek nors angliškai. 30—35 metų amžiaus. Reikalingi paliudijimai. $125 į mėnesį. **Our Lady of Mercy Rectory, 90 Froelich Farm Rd., Hicksville, Long Island.**
HI. 3-4351.
(107-109)

HELP WANTED MALE

SUPERINTENDENT

20 šeimų namas. Varinės vamzdys. Anglies šiluma. Turi būti geras mechanikas. Gera kaimynystė. 4 rūmų apartmentą, pridedant $50 į mėnesį. **1826 Trafalgar Pl., arti E. 175th St. ir So. Blvd., Bronx.**
TY. 3-6417
(107-109)

IŠ LIETUVOS

VIIRŠIJA UŽDUOTIS

Šiauliai. — Dviračių gamyklos kolektyvas sėkmingai viršijo vasario ir kovo mėnesių bendrosios produkcijos išleidimo planus, sutaupė 21 tūkstantį rublių valstybinių lėšų. Per pirmąjį šių metų ketvirtį gamykla pagamino tūkstantį puikios kokybės dviračių viršum plano.

Pradėjo naują gamybos sezoną

PLUNGĖ. — Gerai pasiruošė naujam gamybos sezonui Plungės plytinės kolektyvas. Remontininkai atremontavo agregatus, sutvarkė ir išmėgino įmonės įėjainę.

Vakaras Vilniaus universitete

Vilniaus Valstybinio universiteto Aktų salėje įvyko profesorių, dėstytojų ir studentų susitikimas su TSRS Aukščiausios Tarybos delegacijos, kuri neseniai lankėsi Lenkijos Liaudies Respublikoje, nariu M. Kaunaite.

M. Kaunaitė papasakojo apie Lenkijos Liaudies Respublikos seimo šeštosios sesijos darbą, apie lenkų tautos kovą už socializmo pastatymą savo šalyje. Ji pasidalino savo įspūdžiais iš Varšuvos, Naujosios Hutos metalurgijos kombinato, Veličkos druskos kasyklos, papasakojo apie tarybinės delegacijos susitikimus su lenkų darbininkais, mokslo ir meno veikėjais.

Karštais plojimais buvo sutikti Kaunaitės perduoti Lenkijos Liaudies Respublikos Jungtinės darbininkų partijos Centro Komiteto pirmojo sekretoriaus Boleslavo Bieruto linkėjimai lietuvių tautai nuo lenkų tautos. **(ELTA).**

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Geral Patyręs Barberis

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172

NEW YORK
REAL ESTATE

Rinktiniai medžiais apaugintai lotai, 2 ir 3 miegrūmių namai. Ideališki atsistatytojams. $6,950 ir aukščiau. Maži įmokėjimai. 80% mortgage. Shells, nuo $3,200 aukštyn, pabudavoti. Prie vandens nuosavybės, Peconic Bay. Marių maudynės už 5 minučių. Žuvavimas. Mes laikome atdarą visada. Ofisas ant Sag Harbor, Bridgehampton Turnpike. **SAG HARBOR 5-0224 —SAG HARBOR 5-0743.**
(87-108)

Farma. Arti University of Conn.—Wilbur Cross Parkway. 100 akrų, 6,000 dedančiųjų vištų, patalpa 15 rūmų namas. Didelė barn, 700 vaisinių medžių. Registruotas žuvavimui prūdas. Viskas ant U.S. Highway. Lengvi išmokėjimai, prieinama kaina, rašykite: **John Slowick, West Willington, Conn. Tel. Storrs GA. 9-9844.**
(103-109)

Parduoda Savininkas — Westbury (išvažiuoja į California birželyje). 2 aukštų, 4 miegrūmiai, didelis gyvenamasis rūmas, moderninė virtuvė, skalbykla, išklota divonais. Apdaryti porčiai. Ant kampo, gražiai medžiais apaugta. Arti krautuvių, naujų mokyklų ir stoties. Tinkama profesionalui. $27,500. Kviečiame pamatyti. **EDgewood 3-2405.**
(104-110)

Eastchester — Budavotojo specialas, mūro ir akmens, 3 miegrūmiai, 1½ maudynių, garadžius, sklepas, Lawrence Ave. ir Leewood Drive. $25,750. **SP. 9-6614.**
(106-108)

Parduoda savininkas — Grasmere, Staten Island. Akmeninis namas, 8 rūmų, ant kampinio loto, profesionalų sekcioje. 2 tile maudynės, įbudavotas garadžius. Darykite pasiūlymą. Arti mokyklų. Pamatymas pagal sutartį. **GI. 7-7101.**
(106-109)

RICHMOND HILL, N. Y.
2 Apartmentai, 10 kambarių, ant loto 55x100, 2 karam garadžius. $13,500. Tiktai $650 įmokėjimas GI.
ALBERT DI CICCO
159-03 Hillside Ave., (prie Parsons Blvd.).
AX. 7-9595

BUSINESS OPPORTUNITIES

Parduoda savininkas. Valymo, dažymo ir pertaisymo krautuvė (Tailoring). Gera vieta. Greitam pardavimui tiktai $2000.
Yonkers 5-0728—9 A. M. — 6 P. M.
(105-107)

Parduoda Savininkas—Staten Island. Luncheonette, saldainiai, ice cream, soda fountain, laikraščiai. 7 rūmų apartmentas. (Pilna randa tiktai $130 į mėnesį). 60 metų kai įsteigtas. Priešai Staten Island ligoninę. Tiktai $6,500. Šaukite **GI. 7-9293.**
(105-107)

Parduoda Savininkas — Cleaning plant-krautuvė — Richmond Hill, N. Y. $550 sávaitinių įeigų. All drop. Be manadžerio. Kiti interesai verčia parduoti už $12,000. Lengvas išmokėjimas. Šaukite: **VI. 8-5567.**
(105-107)

Parduoda Savininkas. 2 šeimų namas su pilnai įrengta dirbtuvė: "House Coats" išdirbystė. Su 22 mašinom. Turi parduoti iš priežasties nesveikatos. **233 Prospect Ave., Brooklyn.** Šaukite savininką šeštadienį, sekmadienį arba darbo dienomis del pasimatymo: **ST. 8-3261.**
(105-108)

RESTAURANTAS. Up State New York. Pilnai įrengtas. 50 sėdynių. Prie stalų ir counter'io patarnavimas. Kartu ir 4 rūmų apartmentas su bizniu. Tiktai $175 į mėnesį Dėl greito pardavimo $10,000.
Port Jervis 4-4164.
(106-112)

MEDUS
Su Lemonadu—
Tai Gėrimas Karščiuose
•
Tuojau įsigykite medaus ir sveikatai naudingai atsivėdinkite šaltu lemonadu karštomis dienomis.
•
Bitininko Končiaus Medus
KAINA $1.25 UŽ KVORTĄ
UŽ PUSĘ GALIONO $2.50
•
Gaunamas
Laisvės Įstaigoje